

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свагда о дану сваке представе на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. — Претплата се шаље администрацији „Позоришта“, у матичином стану, у Новоме Саду.

САРА БЕРНХАРДОВА.

(Наставак.)

За чудо је, како она уме милозвучним гласом својим да да облика и живота свакој мисли, свакој речи у тој причи. Сваку мисао, сваки осећај казује тако, да ти на мах све оживи пред очима, и ти си очаран чаробном силом милог говора њеног.

У трећем чину, када спасава херцегинју Буљонску, своју супарницу, и не знајући ко је и шта је, очи јој се замагле од љубоморе, која јој мучи душу, а речи јој теку са усана као кад севају муње.

Од неописане, страшне је лепоте тај призор измичу ње и херцегинје. Отимају се о Морица, једна другу изазива на борбу на живот и на смрт.

La princesse. Qui donc a donné à Maurice le droit de tout vous dire?

(Херцегинја. Ко је дао Морицу то право, да вам каже све.)

Adrienne. Et qui vous a donné à vous-même le droit de l'appeler Maurice, le droit de m'interroger... de trembler de fremir... car votre main tremble! Vous l'aimez!

(Адријена. А ко је дао права вама, да га зовете Морицом, ко вам је дао права, да ме испитујете... да дркћете, да стрепите... јер ваша рука дркће! Ви га љубите!)

La princesse. De toutes les forces de mon âme!

(Херцегинја. Свом снагом душе своје!)

Adrienne. Et moi aussi!

(Адријена. И ја!)

La princesse. Ah! vous êtes celle que je cherche!

(Херцегинја. Ах, ви сте та, коју тражим.)

Adrienne. Qui êtes-vous donc?

(Адријена. Па ко сте ви?)

La princesse. Plus que vous à coup sur.

(Херцегинја. По свој прилици нешто више него ви!)

Adrienne. Qui me le prouvera?

(Адријена. Ко ће ми то доказати?)

La princesse. Je vous perdrai!

(Херцегинја. Ја ћу вас упропастити!)

Adrienne. Et moi... je vous protège.

(Адријена. А ја... ја вас заштићујем.)

То и није био разговор, него гром за громом, којим је поражавала супарницу своју љубомором мучена, сумором отрована душа њезина.

Још је већа била у четвртном чину, када у светлом збору, у дворани херцегинје Буљонске, говори стихове из „Федре.“

Стане на сред дворане, као какав грчки кип, ком је божанствена искра на један пут дала живота.

Почиње мирно, али кад види како се Мориц савија око херцегинје, и како се она опет њему пригиба: долази ван себе, пружа руку на херцегинју и узбуђеним, снажним гласом просина сав свој гњев и јарост на главу херцегинјину:

„Il se tairait en vain! Je sais ses perfidies, Oenone!... et ne suis point de ces femmes hardies, Qui, goûtant dans le crime une honteuse paix, Ont su se faire un front qui ne rougit jamais!“

(Узалуд таји! Ја знам, да је невера, Еноно! Ја нисам од оних смелих жена, које су дотле дотерале, да грешећи уживају сраман мир, а чело им с тога никад не црвени.)

Те речи изговорила је тако страшним гласом, попратила их је тако ужасним погледом и изразом на лицу, и покретом, да је у том тренутку била узвишено лепа.

Од тог ужасног израза лица њеног хватала те гроз, а страпан поглед ока њеног поражавао те је.

Али највећу уметност показала је у петом чину када умире.

Мисли, да је Мориц оставио, заборавио Тихом тугом предаје се судби својој. Одриче се света, али за то суза не пролева. За часак сијне јој зрачак наде, када добија кутију са стручком цвећа. Држи, да јој то шаље Мориц. У највећој тузи њезиној спопада је радост, као кад се оно на мутном небу појави у један мах дуга. Али кад види, да је то онај исти стручак, који је она дала Морицу : у души јој процвили бол, а од тог бола ударе јој сузе на очи. Љуби стручак, прашта се с њиме и баца га у ватру. Не слути, јадна, да је стручак отрован и да га је у име моричево послала њена супарница, херцегинја Буљонска, која се зарекла, да ће јој доћи главе.

У то долази Мориц, да јој каже, да је воли, да само њу воли, и да ће је узети за вереницу љубу. Она се заноси, блажена је, савија се око њега, као ружа око вита бора. На један пут почиње отров да ради. Она осећа, да јој се приближује крај животу. Силом се отима, тражи помоћи од неба, од људи. Не ће да умре сада, када је опет сретна пресретна : „Vous qui m' aimez tant, sauvez-moi, secourez-moi... Je ne veux pas mourir!... Je ne veux pas mourir... il m' aime!... Il m' a nommée sa femme... Mon Dieu! exaucez-moi!... Mon Dieu! laissez-moi vivre... quelques jours encore... quelques jours près de lui... Je suis si jeune, et la vie s' ouvrirait pour moi si belle!...“

(Ви, који ме тако јако волите, спасите ме, помозите ми... Ја не ћу да умрем!.. Ја не ћу да умрем... та он ме воли!... Он ме је назвао својом женом... Боже мој, саслушај ми молбу!.. Боже мој, допусти, да могу живети... још неколико дана... неколико дана с њиме... Ја сам тако млада, а живот би ми од сад био тако леп!)

Узалуд јој сва мука: снага је издаје све више и више. Моли и преклиње свога драгана гласом, који ти пара срце, да је не оставља: „La vie!... la vie!... Vains efforts!... Vaine prière!... Mes jours sont comptés!... Je sens les forces et l' existence qui m' échappent!... Ne me quitte pas...“

bientôt mes yeux ne te verront plus... bientôt ma main ne pourra plus presser la tienne!“

(Живота ми дајте!... Дајте ми живота!... Узалуд је сваки напор!... Узалудне су све молитве!... Дани су ми избројани!... Осећам како ме оставља снага, живот!... Не остављај ме... За мало, па те моје очи не ће гледати више... За мало па моја рука не ће више моћи стискивати твоју руку!...)

Мутне очи своје упире у свога Морица, говори тек с тешком натегом последње речи своје и издише тиханим вриском: збогом!

У том тиханом вриску била је изражена љубав, мука, очајање, страх од смрти и тешки растанак са животом.

Све моменте те очајне самртне борбе перо не може описати: то треба видети!

V.

„Frou-Frou“ била је четврта, а на моју жалост, и последња улога, у којој сам гледао Сару Бернхардову.

Тек у тој улози имала је Сара прилике да покаже богату разноликост свога ванреднога глумачкога дара, који је то вече синуо као сунце, када расипа на све стране светле и топле зраке своје.

Да бисмо могли игру њезину као „Фру-Фру“ оценити, морамо наше читаоце упознати са садржином саме драме, која је нашем свету или веома мало или баш ни мало позната.

У првом чину налазимо је на селу као несташну девојку, коју хоће гроф Валреа да узме за жену. Одмах у првом призору рупи на позорницу, а за њом трчи гроф, с ким је била изјавила. Она је девојка своје главе, веселе природе, дурљива, ћудљива. Прозвали су је „Фру-фру“ по шуштању њезине свилене хаљине, а право јој је име Жилберта. Она има сестру Лујзу, која у потаји воли Сарториса, који опет не воли њу него Жилберту. Он замоли Лујзу, да она проси за њега Фру-фру. Лујза то учини. Фру-фру, која осећа неку наклоност према Сарторису, пристаје, да пође за Сарториса. Гроф Валреа добија кошар.

(Наставиће се.)

Ж И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

„Шоља теја“. Шаљива игра у 1 радњи, с немачког превео Г. Гершић.

„Гренгоар“. Позоришна игра у 1 радњи, од Т. Банвиља, превео Ј. Борђевић.

Обе ове шаљиве игре приказане су 17. децембра о. г.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

22. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 16.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 22. ДЕЦЕМБРА 1881.

К И Н.

ПОЗОРИШНА ИГРА У 5 ЧИНОВА, НАПИСАО АЛЕКСАНДАР ДИМА, С ФРАНЦУСКОГ ПРЕВЕО
К. Н. ХРИСТИЋ.

О С О Б Е:

Кин	Ружић.
Војвода Галски	Димитријевић.
Гроф Кефелд	Банковић.
Лорд Мевил	Р. Поповић.
Саломон	Лукић.
Пистол	Добриновић.
Комесар	В. Поповић.
Петар Пат	Јовановић.
Редитељ	Динић.
Џон	Станојевић.
Кети	Д. Адамовићева.
Јелена, сестра грофа Кефелда	М. Рајковићка.
Ана Дембијева	Л. Хаџићева.
Амија, грофица Госвилова	Д. Ружићка.
Јулија	Б. Хаџићева.
Дојкиња	С. Димитријевићка.

Слуге, слушкиње, глумци, народ. — Први чин збива се код грофа Кефелда, други и пети код Кина, трећи у крчми код „Угљеног огна“, четврти у виновој облачници у позоришту.

У среду 23. децембра: „ПАРТИЈА ПИКЕТА“. Шаљива игра у 1. радњи, по Фурнијеру и Мајеру превео Ф. Обрнежевић. — За тим: „ГУШЧЕ БУКОВАЧКО“. Шаљива игра у 1 радњи, с француског по Бајарду прерадио Ј. Ђорђевић.

Улазнице могу се добити у позоришној писарници од 9—12 сахата пре подне и од 3—5 сахата после подне, а у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК ОКО 10 САХАТА.